

„Hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok...” (Lk 10, 19)

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége
Bp. XVI. kerületi csoportjának
2017. novemberi kiadványa

A témához kapcsolódó rendezvényünk 2017. november 8-án (szerdán) 18–20 óra között lesz a Rákosszentmihályi Civil Házban (1161 Budapest, Rákosi út 71.),
segítő közreműködést, közös rendezvényszervezést szívesen fogadunk!

Honlapunk: www.kesz16.hu

E-mail címünk: vitaforum@kesz16.hu

Tagok jelentkezését szeretettel várjuk csoportunkba!

Keressétek itt a Földön Isten országát, és törekedjetez annak igazságosságára!

(Ferenc pápa intelmeinek és reformjavaslatainak fontos társadalmi hatásai)

Tartalom

I. Ferenc pápa	1
I. A jelen világ néhány kihívása	2
A) Nem a kirekesztő gazdaságra	2
B) Nem a pénz új bálványozására	3
C) Nem a pénzre, amely nem szolgál, hanem kormányoz	3
D) Nem az erőszakot gerjesztő egyenlőtlenségre	4
További kiegészítő tanulmányok, melyeken most dolgozunk, a pályázati munka keretében.....	5

I. Ferenc pápa

„A XVI. Benedek lemondása következtében összehívott konklávét második napján, 2013. március 13-án az ötödik választási fordulóban választották meg pápának közép-európai idő szerint 19:06 órakor. Pápaként a Ferenc nevet vette fel Assisi Szent Ferenc tiszteletére, nyilatkozata szerint olyan egyházat szeretne, amely kiáll a szegények, a béke és a teremtett világ védelmében. (...)

2013-ban a Time magazin Ferencet választotta az év emberévé.

2014. november 25-én Ferenc pápa az Európai Unió parlamentjében a 28 tagállam több mint 500 millió állampolgárához szólhatott.

»Kedves európai parlamenti képviselők!

Elérkezett az óra, hogy közösen építsünk egy olyan Európát, amelynek középpontjában nem a gazdasági élet, hanem a személy, az elidegeníthetetlen értékek szakralitása áll. **Európa vállalja bátran múltját**, és bizalommal tekintsen a jövőbe, hogy maradéktalanul és reménnyel élhesse meg jelenét. Hagyjunk fel a megfélemlített és önmagába zárkozó Európa gondolatával, és **mozdítsuk elő a főszereplő Európát, amely a tudományok, a művészetek, a zene, az emberi értékek, a hit hordozója.** Olyan Európát valósítsunk meg, amely az eget szemléli, és eszményképeket követ; **megvédi az embert; biztos és szilárd talajon halad, értékes viszonyítási pontot jelentve az egész emberiségnek.**«¹

¹ https://hu.wikipedia.org/wiki/Ferenc_p%C3%A1pa

Az idézet szerint Ferenc pápa ellenzi a Soros-tervet, hiszen az nem egyeztethető össze fenti beszédével. Az Európa központjában álló, elidegeníthetetlen szakrális értékek megvédése érdekében **a pápa most is felhívta a figyelmet arra, hogy az Európai Unió védje meg határait** az ellenőrizetlenül beáramló terrorista migránsoktól.

Ferenc pápa azon kijelentése, miszerint „*Ne zárjátok be a kapukat a migránsok előtt*”, jól összeegyeztethető Orbán Viktor miniszterelnökünk migránspolitikájával is. Ugyanis Magyarország kapui nyitva állnak a törvényes letelepedési engedélyért folyamodó, menekülő migránsok előtt. Akik figyelmesen követik Ferenc pápa megnyilatkozásait migránsügyben, azok észrevehetik, hogy a pápa megszólalásának indítéka az emberiség terjesztése, az ártatlan nők, férfiak, gyerekek halála, vízbefulladására elleni tiltakozás. Ezért is sürgeti az Európai Uniót, hogy határozottabban lépjen fel az embercsempészek ellen. Ezzel Orbán Viktor miniszterelnökünk migráns politikáját segíti.

A liberálisok azért támadják, mert Ferenc pápa ragaszkodik a keresztény értékekhez. Így fogalmazott 2013. november végén kiadott *Evangelii Gaudium* című apostoli buzdításában: „***A pénznek szolgálnia kell, nem uralkodnia***”.

Kijelentette, hogy csak a nyereséget figyelembe vevő gazdaság öl, mert nem embercentrikus. Ennek javítása érdekében, a liberálisok tiltakozása ellenére a pápa állami beavatkozást sürget.

A pápa elítéli a piaci részesedés egészségtelen koncentrálását néhány vállalat, tröszt, tőkecsoport vagy kartell kezében. Viszont híve a „harmadik utasnak” nevezett gazdaságfilozófiának, a disztributizmusnak, amit XX. századi katolikus gondolkodók, elsősorban Gilbert Keith Chesterton és Hilaire Belloc angol írók dolgoztak ki. E szerint a lehető legszélesebb körben kellene szétosztani az önálló gazdasági tevékenység végzését lehetővé tevő termelési eszközöket (szerszámokat, gépeket, földeket), ahelyett hogy az állam **kizárólagos** tulajdonát képeznék, vagy tehetős vállalatok és magánszemélyek szűk köre birtokolná ezeket. Ez a kis és közepes vállalatok nagyobb támogatását jelenti, amelyek egyúttal bedolgozhatnak a nagyvállalatok termelésébe.

Annak igazolására, hogy **mennyire tévednek (vagy tudatosan ferdítenek)** azok, akik a pápát túlzott liberális szemlélettel, illetve szabadművesek iránti szimpátiával vádolják, idézünk az *Evangelii Gaudium* apostoli buzdítás 19–22. oldaláról. Itt olvasható a négy **nem** (A, B, C, D), mely a neoliberalizmus elleni pápai küzdelem stratégiája.

I. A jelen világ néhány kihívása

52. *Korunkban az emberiség történelmi fordulatot él át, melyet a különböző területeken mutatkozó fejlődésben láthatunk. Dicséernünk kell azokat a sikereket, melyek hozzájárulnak az egyén jólétéhez, például az egészségügy, a nevelés és a kommunikáció területén. Ugyanakkor nem feledkezhetünk meg arról, hogy korunk embereinek nagyobb része – férfiak és nők egyaránt – mindennapos bizonytalanságban él, s ennek gyászos következményei vannak. Bizonyos betegségek terjednek, sokak szívében elhatalmasodik a félelem és a reménytelenség, még az úgynevezett gazdag országokban is. Gyakran kialszik az életöröm, növekszik a tisztelet hiánya és az erőszak, egyre nyilvánvalóbbá válik az egyenlőtlenség. Harcolni kell az életért; gyakran a csekély méltóságú életért. Ez a korszakváltás rendkívüli minőségi, mennyiségi, gyorsasági és felhalmozódási ugrások következménye, amelyek a tudományos fejlődésben, a technológiai újításokban és ezek gyors alkalmazásában valósulnak meg a természet és az élet különböző területein. A megismerés és a gyakran egy névtelen hatalom új formáinak a forrásául szolgáló információ korában élünk.*

A) Nem a kirekesztő gazdaságra

53. *Ahogy a „Ne ölj!” parancsolat világos határt szab az emberi élet értékének biztosítására, úgy ma ki kell jelentenünk: „Nemet mondunk a kirekesztésen és az egyenlőtlenségen alapuló gazdaságra.” **Ez a gazdaság öl.** Miként lehetséges, hogy nem hír, ha egy hajléktalan öregember megfagy az utcán; ellenben hírértékű, ha két pontot esett tőzsde. Ez kirekesztés. Nem tűrhető tovább, hogy élelmiszert dobjunk el, miközben tömegek éheznek. Ez egyenlőtlenség. Ma minden a versenyhez és az erősebb törvényhez igazodik, mely szerint az erős felfalja a gyöngébbet. Ennek következtében néptömegek érzik magukat kirekesztettnek és peremre sodródottnak: munka, kilátás, kiutak nélkül. Az embert önmagában olyan árucikknek tekintik, akit használni*

lehet, majd eldobni. Elindítottuk a „szemeteskosár” kultúráját, amely egyenesen elősegíti mindezt. Már nem a kizsákmányolás és az elnyomás egyszerű jelenségéről, hanem valami újról van szó: a kirekesztés révén gyökerében sérül az életterünkül szolgáló társadalomhoz való tartozás; már nem zátonyra futva, nem a perifériára kerülve vagy hatalom nélkül élnek abban emberek, hanem egyenesen azon kívülre kerültek. A kirekesztettek nem „kizsákmányoltak”, hanem elutasítottak, „maradékok”.

54. Ebben az összefüggésben egyesek még mindig védelmezik a „leszivárgás elméleteit” [trickle-down theories], melyek azt feltételezik, hogy minden, a szabad piac által támogatott gazdasági fejlődés önmagában nagyobb kiegyensúlyozottságot és társadalmi befogadást hoz létre a világban. Ez a tények által soha meg nem erősített vélemény elnagyolt és naiv bizalmat fejez ki a gazdasági hatalom birtokosainak jósága, továbbá az uralkodó gazdasági rendszer által szentesített mechanizmusok iránt. Közben a kirekesztettek továbbra is várakoznak. Annak érdekében, hogy fenntartható legyen a másokat kirekesztő életstílus, vagy hogy ezzel az önző eszménnyel lehessen fellelkesíteni magunkat, kialakult a közömbösség globalizációja. Mintha észre se vettük volna, részvétlenné válunk mások fájdalomkiáltása hallatán; már nem sírunk mások drámája miatt, és nem is érdekel bennünket, hogy segítsünk rajtuk: mintha semmi közünk nem volna hozzájuk, és nem tartozna rájuk. A jóléti társadalom kultúrája elkábít minket, s nyugtalanok leszünk, ha a piac olyasmit kínál, amit még nem vásároltunk meg, miközben a lehetőségek hiánya miatt derékba tört életek csak olyanok számunkra, mint valami látványosság, ami egyáltalán nem zavar bennünket.

B) Nem a pénz új bálványozására

55. Ennek a helyzetnek az egyik oka a pénzzel kialakított kapcsolatunk, mert békésen elfogadjuk a felettünk és társadalmaink feletti uralmát. A most átélt pénzügyi válság elfeledteti velünk, hogy annak kezdete egy mély antropológiai válság: az emberi lét elsőbbségének tagadása! Új bálványokat teremtettünk. Az antik aranyborjú imádása (vö. Kiv 32,1–35) új és embertelen változatra talált a pénz bálványozásában, az arctalan s az igazi emberi célt nélkülöző gazdaság diktatúrájában. A pénzügyi és gazdasági világválság rámutat ennek a rendszernek a kiegyensúlyozatlanságára, de főként annak az antropológiai irányultságnak a súlyos hiányára, mely az embert a szükségletei közül pusztán a fogyasztásra redukálja.

56. Miközben kevesek jövedelme hatványozottan növekszik, a többség egyre távolabb kerül e szerencsés kisebbség jólététől. Ez a különbség olyan ideológiákból ered, amelyek védelmezik a piacok feltétlen autonómiáját és a pénzügyi spekulációt. Éppen ezért tagadják az államok ellenőrzési jogát, amelyekre rábízták, hogy őrködjenek a közjó védelme fölött. (Megjegyezés: ez is liberalizmusbírálattal!)

Egy új, láthatatlan, olykor virtuális zsarnokság rendezkedik be, amely egyoldalúan és kérlelhetetlenül érvényesíti saját törvényeit és szabályait. Ezenkívül az adósság és kamatai eltávolítják az egyes országokat a saját gazdaságuk megvalósítható lehetőségeitől, a polgárokat pedig valós vásárlóerejüktől. Mindehhez járul még a világméreteket öltő szerteágazó korrupció, valamint az adóelkerülés. A hatalom- és birtoklásvágy nem ismer határokat. Ebben a rendszerben, amely arra törekszik, hogy a nyereség növelése érdekében felfaljon mindent, az, ami törekeny – mint például a környezet –, védtelen marad az istenített piac abszolút szabállyá alakított érdekeivel szemben.

C) Nem a pénzre, amely nem szolgál, hanem kormányoz

57. E magatartás mögött az etika, valamint Isten elutasítása rejlik. Az etikára általában bizonyos gunyoros lebecsüléssel tekintenek. Termelésellenesnek, túlságosan emberinek tartják, mert viszonylagossá teszi a pénzt és a hatalmat. Fenyegetésnek érzik, mert elítéli a manipulációt és a személy lealacsonyítását. Az etika végső soron Istenre hivatkozik, aki elkötelezett választ vár, aki kívül van a piac kategóriáin. Eme abszolutizált piaci kategóriák számára Isten ellenőrizhetetlen, manipulálhatatlan, egyenesen veszedelmes, mert az embert teljes megvalósulásra és a rabszolgaság minden változatától való függetlenségre hívja. Az etika – a nem ideologizált etika – segít egyensúlyt és emberibb társadalmi rendet teremteni. Buzdítom a különböző országok pénzügyi szakembereit és vezetőit, hogy fontolják meg egy ókori bölcs szavait: „Ha nem osztod meg javaidat a szegényekkel, az azt jelenti, hogy meglopod és megfosztod őket az élettől. A javak, melyeket birtokolunk, nem a miénk, hanem az övék.” [55]

58. Egy olyan pénzügyi reform, mely nem hagyja figyelmen kívül az etikát, nagy magatartásbeli változást

igényelne a politikai vezetőktől, akiket arra buzdítok, hogy elszántan és előrelátó módon nézzenek szembe ezzel a kihívással, természetesen figyelembe véve a konkrét helyzetek sajátosságait. A pénznek szolgálnia és nem kormányoznia kell! A pápa mindenkit szeret, gazdagokat és szegényeket egyaránt, de Krisztus nevében az a kötelessége, hogy emlékeztessen: a gazdagoknak segíteniük, tisztelniük és támogatniuk kell a szegényeket. Buzdítalak benneteket az önzetlen szolidaritásra, valamint arra, hogy a gazdaság és a pénzügy térjen vissza az etikához az ember érdekében.

D) Nem az erőszakot gerjesztő egyenlőtlenségre

59. Ma sokfelől nagyobb biztonságot követelnek. Am mindaddig, amíg nem szüntetik meg a társadalomban és a különböző népek közötti kirekesztést és egyenlőtlenséget, lehetetlen lesz felszámolni az erőszakot. A szegényeket és a szegényebb néprétegeket vádolják erőszakkal, de esélyegyenlőség nélkül az erőszak és a háború különböző formái olyan termékeny talajra találnak, melyek előbb vagy utóbb robbanást okoznak. Amikor egy – helyi, nemzeti vagy világméretű – társadalom a tagjai egy részét az útszélen hagyja, nem lesznek politikai programok, sem rendfenntartó vagy hírszerző erők, melyek korlátlanul biztosíthatnák a nyugalmat. Ez nemcsak azért történik így, mert az egyenlőtlenség erőszakos reakciót vált ki azokban, akiket kizárnak a rendszerből, hanem azért, mert **a társadalmi és gazdasági rendszer gyökerében igazságtalan**. Ahogyan a jó közölni akarja önmagát, ugyanúgy a rossz is – amivel az ember egyetért –, vagyis az igazságtalanság arra törekszik, hogy kiterjessze a maga ártó erejét, és észrevétlenül kiforgassa bármilyen politikai és társadalmi rendszer alapjait – tűnjenek azok mégoly szilárdnak is. Ha minden cselekedetnek megvannak a maga következményei, akkor egy társadalom struktúráiba befészkelődött rossz is mindig magában hordozza a felbomlás és a halál erőit. **Az igazságtalan társadalmi struktúrákban kikristályosodott rossz ez, amelyből kiindulva nem lehet jobb jövőt várni.** Messze vagyunk az úgynevezett „történelem végétől”, mert a fenntartható és békés fejlődés feltételei még nem gyökeresedtek és nem valósultak meg.

60. A mai gazdasági mechanizmusok elősegítik a túlzott fogyasztást, de a féktelen konzumizmus, melyhez az egyenlőtlenség kapcsolódik, kétszeresen károsítja a társadalom szövetét. Így a társadalmi különbség előbb-utóbb erőszakot gerjeszt, melyet fegyverekkel nem lehet, és soha nem is fognak tudni megoldani. Ez csak arra szolgál, hogy megnyugtassák mindazokat, akik fokozott biztonságot követelnek, annak ellenére, hogy ma már tudjuk: a fegyverek és az erőszakos elnyomás a megoldások helyett újabb és még rosszabb konfliktusokat eredményeznek. Néhányan – méltánytalan általánosításokkal – egyszerűen örömteli módon megelégszenek azzal, hogy a szegényeket és a szegény országokat hibáztatják a bajaikért, és úgy vélik: egy olyan „nevelés” jelenti a megoldást, mely megnyugtató, és háziasított, ártalmatlan lényekké alakítja őket. Ez még ingerlőbbé válik, ha a kirekesztettek növekedni látják azt a társadalmi rákfenét, amit a számtalan országban – a kormányokban, a vállalkozói szférában és az intézményekben – mélyen meggyökerezett korrupció jelent, bármilyen legyen is az uralkodó politikai ideológia.

Az idézett négy nem kivezet a társadalmi válságból az Isten Országá felé.

Az emberi társadalmat meg kell szabadítani a **strukturális** bűnűktől, és érvényesíteni kell az igazságosságot, a szolidaritást és az együttműködést!

A *Mérleg* 2007/1 számának 84. oldaláról idézzük Jon Sobrino salvadori jezsuita teológus, a „felszabadításteológia” hirdetőjének szavait Isten Országáról:

„A legegyszerűbb szavakkal: az Isten akarata szerinti világról van szó, arról a világról, melyben az az igazság, és béke, méltóság és elismerés uralkodik, ahol a hívők és az egyházak érdeklődése a szegényekre (rászorultakra) összpontosul.”²

Ferenc pápa is jezsuita szerzetes, mint Jon Sobrino. Mindketten arra szólítanak fel bennünket, hogy igyekezzünk itt a Földön is megvalósítani Isten Országát. Legyünk ebben Isten munkatársai! Ez egyúttal azt is jelenti, hogy mi, emberek felelősek vagyunk a Földünkön teremtett világért. A pápa ezt a *Laudato si'* enciklikájában fejtette ki részletesen. (Ebből idézzük)

6. **Elődöm**, XVI. Benedek szintén felhívást tett közzé, hogy „szüntessék meg a világgazdaság működési

² *Mérleg*, 2007/1 száma, 84. oldal

zavarainak strukturális okait és javítsák ki azokat a fejlődési modelleket, amelyek képtelenek biztosítani a környezet védelmét”. Emlékeztetett arra, hogy a világot nem lehet úgy vizsgálni, hogy bizonyos szempontokat elszigetelve tárgyalunk, mert „a természet könyve egy és oszthatatlan”, és magában foglalja a környezetet, az életet, a nemiséget, a családot, a társadalmi kapcsolatokat stb. Következésképpen a természet károsítása szorosan összefügg azzal a kultúrával, amely az emberi együttélést is alakítja”. Benedek pápa azt ajánlotta, hogy ismerjük el: a természeti környezet tele van felelőtlen magatartásunk okozta sérülésekkel. A társadalmi környezetnek is megvannak a maga sérülései. Ám végeredményben mindegyiknek ugyanaz a baj a gyökere, mégpedig az a hiedelem, hogy nem léteznek vitathatatlan igazságok, melyeknek életünket irányítaniuk kell, s ezért az emberi szabadságnak nincsenek korlátai. Megfeledezünk arról, hogy „az ember nem pusztán önmagát létrehozó szabadság. Az ember nem önmaga hozza létre önmagát. Az ember szellem és akarat, de természet is.” Atyai aggodalommal annak felismerésére hívott minket, hogy kárt szenved a teremtés, „ha mi magunk vagyunk a végső mérce, ha minden egyszerűen a mi tulajdonunk, és ha a fogyasztás kizárólag minket vesz figyelembe. A teremtett világ eltékozlása akkor kezdődik, amikor már nem ismerünk semmilyen tekintélyt magunk felett, hanem csak saját magunkat látjuk.”³

XVI. Benedek pápa nem érezte magát elég erősnek és egészséges munkabírónak ahhoz, hogy a fenti idézet szerint általa is támogatott szemléletváltást mint egyházi reformot véghez vigye, ezért lemondott. Egyházi körökben egyre erősödött az a nézet, hogy az 1962–65. közötti II. Vatikáni Zsinat reformjavaslatait hatékonyabban kell megvalósítani, és folytatni kell az általa megkezdett utat. A bíborosok Ferenc pápát erre a feladatra is alkalmasnak találták. Alaptalanul merész fantáziával néhányan azt terjesztik, hogy Ferenc pápa megválasztásánál Soros György befolyása is közrejátszott. Ugyanakkor önmagukkal is ellentmondásba keveredve állítják, hogy Soros György afrikai származású bíborost akart pápává választatni. Ez azt jelenti, hogy mégsem Ferenc pápát támogatta.

További kiegészítő tanulmányok, melyeken most dolgozunk, a pályázati munka keretében

- a) Ferenc pápa egyházi reformjavaslatai a Katolikus Egyház jövőjének szempontjából lényegesek és fontosak. Támogassuk ezeket azért is, mert komoly segítséget jelentenek az iszlám terjesztése elleni küzdelmünkben!
- b) Megtárgyaljuk a társadalom strukturális bűneit és azok következményeit, a trianoni kapcsolódásokat. Társadalmi bűnök megszüntetésére javaslatokat teszünk.
- c) Az ember szellemi világának fejlődésével az Istenről alkotott elképzelések változnak. Ezek ismertetésekor megbeszéljük a folyamatos teremtés bizonyítékait is.
- d) Kimutatjuk a felszabadításteológia és Ferenc pápa istenhite közötti kapcsolatokat.
- e) Külön fejezetben mutatjuk be az Európai Unió migránsokat szétosztó, primitív kvótarendszerének tarthatatlanságát. E helyett tudományosabb, előrelátóbb megoldásokkal foglalkozunk, melyek figyelembe veszik a Földön élő emberek egyre növekvő számát.

A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének Budapest XVI. kerületi csoportja megbízásából összeállította 2017. október 29-én:

dr. Nemesszeghy György

* * *

Keresztény Értelmiségiek Szövetségének Bp. XVI. kerületi csoportja

³ Ferenc pápa Laudato si' kezdetű enciklikája

Honlapunk: www.kesz16.hu

E-mail címünk: vitaforum@kesz16.hu

* * *

Kiadványunk megjelenését támogatta az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Együttműködési Alap és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

